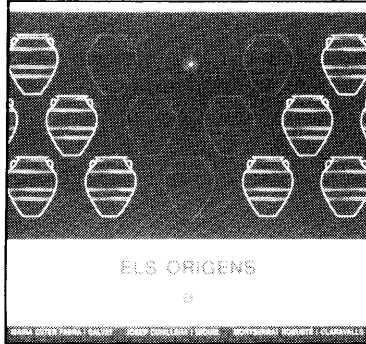

C o m e n t e m i s u g g e r i m

LLIBRES

FABRA i SALVAT, M.E.; CUNILLERA i MIQUEL, J.; ROBUSTÉ i CLARA-VALLS, M.
ELS ORÍGENS.
Valls: Institut d'Estudis Vallencs, 1991. 69 pàgs.

És infreqüent que entitats culturals que tenen per missió fer activitats de recerca en les diverses disciplines de les Ciències Socials i alhora publicar estudis ja força definitius, com tesis doctorals i altres treballs d'investigació, pensin en el món del xiquet / a, per facilitar-li la comprensió de determinats temes de forma amena, didàctica en suma. Doncs bé, això és el que ha fet, ni més ni menys, l'entitat de l'Institut d'Estudis Vallencs, de Valls, per als escolars de la comarca, ampliable, pel contingut que s'hi escola, a la resta de comarques de la demarcació.

El llibre *Els orígens* presenta l'atractiu que enceta una col·lecció divulgativa pensada per a l'escola i per als alumnes. Fuig, per tant, de la citació erudita, i intenta apropar el coneixement de temes de Socials i d'Experimentals a l'alumne en dues col·leccions diferenciades i, alhora, en dos nivells. L'un, per a alumnes de 6 a 12 anys, i l'altre, de 12 anys en endavant, sense límit d'edat, ja que l'aprenentatge és, com sabem, continu i inabastable. El material que apareix, molt cuidat, presenta la particularitat d'estar fet en equip. D'una banda, la part científica, i de l'altra, per mirar d'afavorir l'aprenentatge del tema, per part de mestres, configurant una part didàctica encertada, amb exercicis escaients de fer pensar, acompanyada d'un joc: "Arqueòlegs per l'Alt Camp", molt clar, en la línia actual de jocs didàctics que trenquin esquemes de participació i on l'aprenentatge sigui viscut i no només memoritzat sense solta no volta.

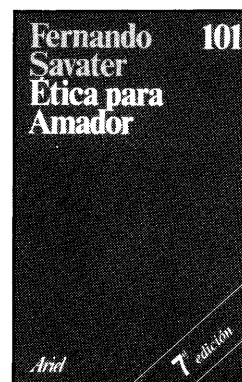
L'obra desgrana les comunitats paleolítiques, les neolítiques, les de l'edat dels metalls, el món iber i el domini de Roma, en apartats molt clars de com vivien -l'hàbitat, el comerç, les comunicacions, els enterraments...-, de les troballes a les nostres comarques, des de coves habitades a coves sepulcral,

vil·les, canalitzacions i aigües... Aquest apartat d'informació es complementa amb dibuixos especials per al llibre i amb profusió de fotografies i de mapes per il·lustrar l'escrit. També té incorporats uns textos de l'època, un vocabulari específic de conceptes que requereixen una precisió entenedora per a l'alumne, una bibliografia complementària per al mestre, un bloc de mitjans àudio-visuals que faciliten la comprensió i unes adreces d'interès de les nostres comarques per si de cas el mestre s'anima i engresca l'alumne a xafar terreny.

Un apartat que mereix també una atenció especial són els suggeriments d'exercicis, que apareixen sota el nom de propostes de treball. Els exercicis, graduats de forma convenient, permeten realitzar un treball progressiu de comprensió, deixant, però, que sigui el mestre qui posi en joc tots els recursos que cregui que s'han de desenvolupar, i que, per tant, en graduï l'aprenentatge.

Com a conclusió, cal dir que ens trobem davant d'una col·lecció que té ja d'altres títols en cartera, i que posa a l'abast de l'alumne allò tan dit i repetit que l'aprenentatge, per esdevenir significatiu, ha de ser vivencial i contrastat. El llibre i la col·lecció pretenen assolir aquesta objectiu. Esperem nous números.

Antoni Gavaldà Torrents

SAVATER, F.
ÉTICA PARA AMADOR
Editorial Ariel. Barcelona, 1991.
7a. Edició.

El títol ens fa pensar de seguida en el clàssic "Ètica a Nicòmac". Però Aristòtil no va escriure l'Ètica expressament per al seu fill Nicòmac. En canvi, el llibre de Fernando Savater sí que va dirigit a Amador, el seu fill. I amb ell, a tots els joves, i també als grans que necessitem que ens recordin coses que de vegades tenim massa oblidades.

C o m e n t e m i s u g g e r i m

És bona cosa escriure a un fill. Quin pare o mare no voldria parlar de coses serioses amb els seus fills i filles, i no sap com posar-s'hi? O donar-los consells que sabem que els han de ser útils, però no els trobem mai disposats a aguantar-nos el "rotllo"? Tal com diu Savater: "A un padre soltando un rollo filosófico hay que estarle mirando a la jeta, mientras se pone cara de cierto interés y se sueña con el liberador momento de correr a ver la tele. Pero un libro lo puedes leer cuando quieras, a ratos perdidos y sin necesidad de dar ninguna muestra de respeto: al pasar las páginas bostezas o te ríes si te apetece, con toda libertad".

De què tracta *Ètica para Amador*? Doncs d'Ètica, precisament. Però entenent-la no com allò que serveix per a concloure cap debat, i sí per a iniciar-los tots.

Savater deixa clar que no és un llibre de text. És més aviat un llibre que fa reflexionar els joves, però també els adults, sobre la nostra pròpia vida i la nostra manera de comportar-nos.

Suposem que Fernando Savater coneix bé el seu fill, ja que utilitza un llenguatge familiar per als nois i noies. Els diu les coses més profundes amb un vocabulari jove, fresc i gens rebuscat. Ens fa ben evident que la bona filosofia no és pas aquella que és menys entenedora.

Ètica para Amador ha tingut una acceptació extraordinària. En menys d'un any se n'ha fet nou edicions. El llibre està dividit en IX capítols, precedits d'un "Aviso antipedagógico" i un Pròleg. A través dels diferents capítols va explicant al seu fill, i a nosaltres, els lectors:

- "De què va l'ètica", deixant molt clar que no ens ofereix un llibre de receptes que ens facilitarà la resolució dels problemes quotidians. Però sí que ens pot ajudar a afrontar aquests problemes amb responsabilitat

- De com la persona és lliure i fins a quin punt ho és. La llibertat humana, aquesta meravellosa capacitat d'escollir, ens permet triar això o allò, "inventar y elegir, en parte, nuestra forma de vida". Elegir la nostra manera de viure!. Els humans som els únics éssers de la creació amb aquesta possibilitat. Ara bé, intentar alguna cosa no vol dir aconseguir-la amb seguretat. En paraules del mateix Savater: "No es lo mismo la libertad (que consiste en elegir dentro de lo posible) que la omnipotencia (que sería conseguir siempre lo que uno quiere)".

- Dels costums diferents, de les normes, dels valors. Fent-nos veure com uns costums i normes poden ser relatius, sense que això ens hagi d'escandalitzar; però també d'uns valors universals,

que són vàlids sempre i per a tothom, per a tothom que vulgui "viure bé".

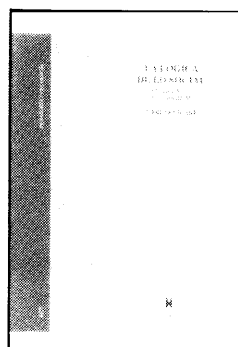
- De la responsabilitat individual, tan lligada a la llibertat. "La ética lo único que puede decirte es que busques y pienses por ti mismo, en libertad, sin trampas: responsablemente". Diu també l'autor que ha intentat ensenyar-nos maneres de caminar, però que ni ell ni ningú no té dret a portar-nos a coll, i que el nostre camí l'hem de fer nosaltres (el podem fer ajudats, acompanyats, però no podem ser substituïts).

- Sobre la reflexió té pensaments molt interessants. Si es tracta de fer un projecte de la nostra vida, no podem improvisar ni deixar-nos portar inconscientment per les modes, la publicitat; ni fer callar la nostra consciència amb el continu soroll o la música ben forta. Hom ha de "ser capaz de prestarse atención a uno mismo" diu Savater, fent al·lusió a Erich Fromm. També es fa ressò del pensament socràtic: "una vida sense examen no és digna de ser viscuda per un ésser humà".

- Parla també de la justícia, del respecte a l'altre. De l'amor i de la felicitat. De la felicitat, que, en definitiva, és l'aspiració màxima de tot ésser humà.

De què tracta, doncs, l'ètica?: De la vida; de la "buena vida" o "del arte de vivir bien", diu Savater. És a dir: de com s'ha de viure la vida perquè valgui la pena de ser viscuda.

Aurora Aubach i Guiu
Sociologia de l'Educació

IGNASI BRUNET I ICART
**LA LÓGICA DE LO SOCIAL.
FOUCAULT Y DURKHEIM.**
PPU. Barcelona, 1992.

En el món actual aquest llibre d'Ignasi Brunet és una seriosa i profunda reflexió sobre les bases en les quals recolza la societat moderna. A partir de les idees de Durkheim sobre la societat i el seu concepte moral com a font de solidaritat, però que és a la vegada coactiva, Brunet contraposa la realitat de Foucault